

Welkom bij de workshop Observerend Leren!

We beginnen om 16:50 uur.

Spelregels

Zet je microfoon uit als je niet aan het woord bent!

Gebruik de chat om een vraag te stellen.

Technische problemen?

Bel voor technische ondersteuning

met Max Brouwer 06-28252958

Observerend leren

Workshop - Anniek Franken

In deze workshop

- Wie ben ik?
- Inventarisatie
- Onderzoek
- De didactiek **observerend leren**
- Zelf ervaren
- Uitkomsten onderzoek
- Q&A

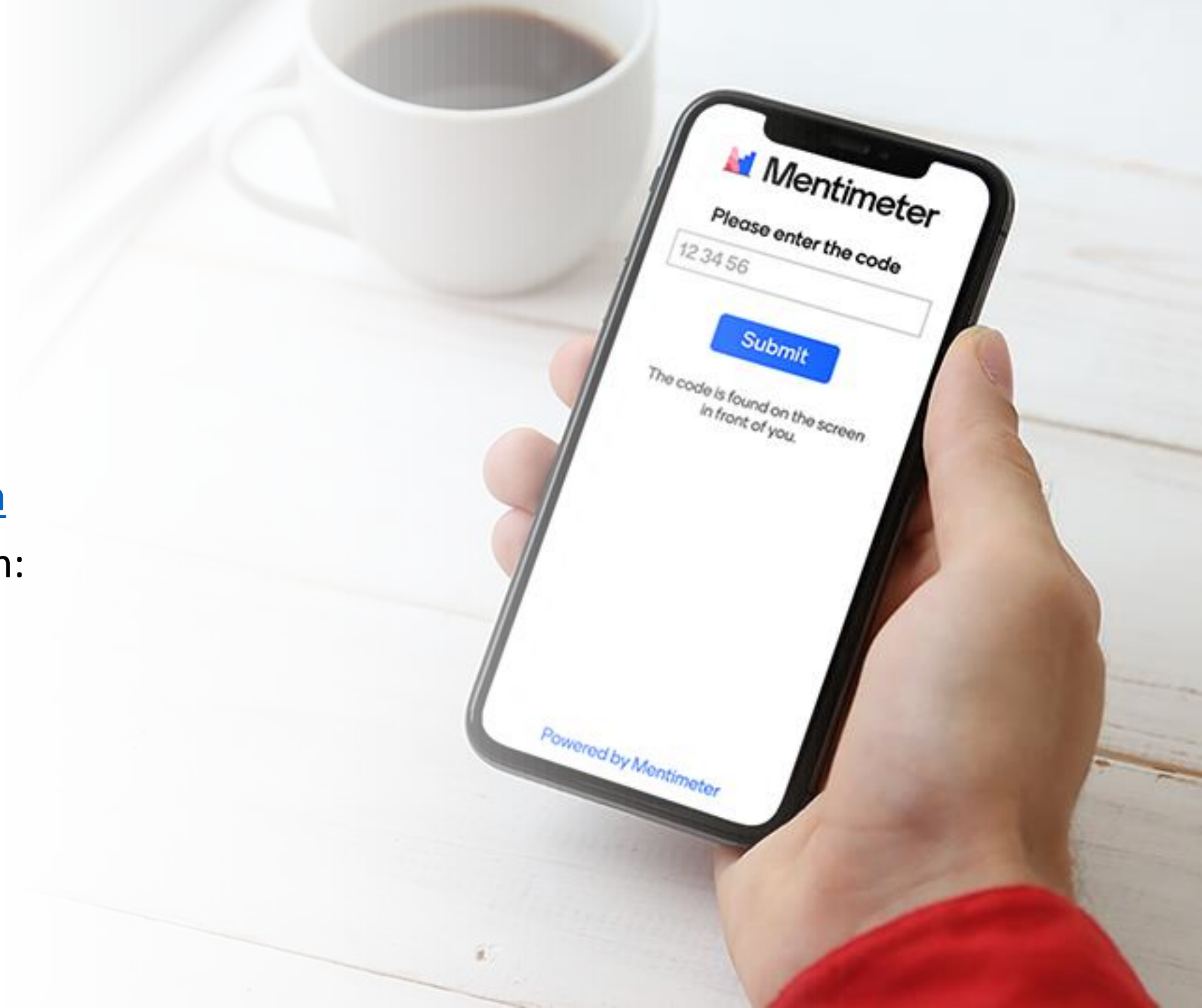
Wie ben ik?

- Anniek Franken
- Docente Nederlands
- Over Betuwe College
- Master Nederlands
- Masterthesis: observerend leren

Een inventarisatie!

1. Pak je telefoon
2. Ga naar www.menti.com
3. Voer de volgende code in:

1699 6165

Aanleiding onderzoek

- 4 havo
- tekstbegrip
- macroniveau

**Wat is het
tekstdoel?**

**Wat is de
hoofdgedachte?**

Tekstbegrip: een definitie

Tekstbegrip is het construeren van een bepaalde mentale voorstelling bij de tekst die we lezen: de tekstrepresentatie. Dé tekstrepresentatie zou echter niet bestaan, omdat lezers een tekst **op hun eigen wijze** interpreteren.

Hoe kunnen we het tekstbegrip bij leerlingen bevorderen?

Literatuurstudie: meer tekstbegrip door...

- Praten over teksten
- Onderwijzen in leesstrategieën (met aandacht voor de toepassing!)
→ Modelling

In de praktijk:

- 'Dit doen we al'
- Leerlingen maken de opdrachten uit het boek. Passen ze de leesstrategieën ook daadwerkelijk toe als ze bezig zijn?

Observerend leren

Niet leren door gelijk te **doen**, maar leren door naar een ander te **kijken** en door de aanpak te **evalueren**.

Terug te voeren op Social Learning Theory (Bandura, 1977)

Twee rollen:

1. Hardop-denker: leest de tekst en verwoordt hardop zijn gedachten
→ denkproces/aanpak wordt zichtbaar!
2. Observator: observeert de aanpak van de hardop-denker. Mag slechts één vraag stellen.
→ ziet of een aanpak het gewenste effect heeft.
→ kan ervoor kiezen zelf een aanpak uit te proberen in de toekomst.

Waarom observerend leren?

- De didactiek is in eerdere studies effectief gebleken:
 - schrijfvaardigheid (Couzijn, 1995; Braaksma, 2002; Rijlaarsdam, 2005)
 - leesvaardigheid (Keehnen, Braaksma & Boer, 2015)
- Legt geen groot beslag op het werkgeheugen van leerlingen, wat het zelf uitvoeren van de taak wél doet.
 - Verschil in 'leren doen' en 'doen'
- Fouten maken is niet erg, hier leer je bij deze didactiek juist meer van (Zimmerman en Kitsantas, 2002).
- Observeren 'an sich', zonder dat hier een opdracht aan gekoppeld is, is minder effectief is dan wanneer hier wel een opdracht aan gekoppeld is. (Braaksma, 2002).

Zelf ervaren!

- Rol van observator
- Tekst op 4-havoniveau van zes alinea's
- Pak pen en papier!
- Opdracht:
Noteer tijdens het observeren wat de leerling doet om tot een antwoord te komen op de vraag: 'Wat is het onderwerp van de tekst?'
- Noteer uw antwoord na afloop in de chat van Teams.

Opzet onderzoek

- Voormeting (toets + vragenlijst)
- **Lessenreeks**
- Nameting (toets + vragenlijst + interviews)

Lessenreeks

Les 1. Kennismaking werkvorm (rol hardop-denker en observator) + nut

Les 2. Oefenen werkvorm met laagdrempelige teksten
→ 'leren doen'

Les 3. Toepassen werkvorm bij teksten op niveau

Les 4. Toepassen werkvorm bij teksten op niveau
→ 'doen'

Opdracht hardop-denker: hardop-denkend tekst met vragen maken en nakijken

Opdracht observator: aanpak in steekwoorden noteren

Na elke ronde: evalueren!

Resultaten onderzoek in 4 havo

- **Toets**

Effect	Leerlingen % (n)
Positief effect	48 (12)
Gelijk effect	16 (4)
Negatief effect	36 (9)

- **Vragenlijst**

Andere leesstrategieën, minder/meer

- zelfinschatting (!)

- **Interview**

- observeren +
- hardop-denken +/-
- onderwerp +/-

- **Conclusie**

Zeker de moeite waard. Ook inzetbaar bij andere domeinen.

- **Aanbeveling**

Voorafgaand aan het observerend leren nogmaals aandacht besteden aan leesstrategieën

Q&A

Het is tijd voor een korte nabespreking!

Heb je nog vragen? Klik dan op het handje bovenin in Teams!

Dit is het einde van de workshop

Gebruik de website om naar je volgende ronde te gaan

De website perongeluk gesloten?

www.bit.ly/nedwerkconferentie

Technische problemen?

Bel voor technische ondersteuning
met Max Brouwer 06-28252958